

## **Приазовський національний природний парк**

Приазовський національний природний парк — природоохоронна територія на території Бердянського, Мелітопольського, Приазовського, Якимівського районів, міст Бердянська та Мелітополя Запорізької області.

Природний парк створено 10 лютого 2010 року згідно з указом президента України Віктора Ющенка з метою збереження, відтворення і раціонального використання типових та унікальних степових і водних природних комплексів північно-західного узбережжя Азовського моря, що мають важливе природоохоронне, наукове, естетичне, рекреаційне та оздоровче значення.

Територія національного парку

Приазовський природний парк

До території Приазовського національного природного парку погоджено в установленому порядку включення 78126,92 гектара земель, а саме:

48053,20 гектара земель державної власності, що передаються (в тому числі з вилученням у землекористувачів) національному природному парку в постійне користування (з них 12481,20 гектара земель згідно з додатком 1 та 35572 гектари земель водного фонду (22072 гектари Молочного лиману і 13500 гектарів Утлюцького лиману);

3592,15 гектара земель, що включаються до території національного природного парку без вилучення;

26481,57 гектара земель державної власності (землі водного фонду), прилеглих до акваторії Азовського моря, що включаються до території національного природного парку без вилучення, у тому числі:

уздовж берегової лінії шириною два кілометри від урізу води:

від точки з координатами 46град.15'52" північної широти та 35град.16'41" східної довготи до точки з координатами 46град.39'34" північної широти та 35град.55'7,7" східної довготи площею 13565 гектарів;

від точки з координатами 46град.45'17" північної широти та 35град.31'14" східної довготи до точки з координатами 46град.46'50" північної широти та 36град.42'33" східної довготи площею 3151,29 гектара;

Узбережжя Утлюцького лиману в урочищі Степок. Приазовський національний природний парк

від точки з координатами 46град.42'21" північної широти та 36град.50'1" східної довготи до точки з координатами 46град.53'2" північної широти та 37град.3'46" східної довготи площею 5618,71 гектара;

прилеглих до коси Бердянської від точки урізу води з координатами 46град.43'32,8" північної широти та 36град.48'59,2" східної довготи до точки з координатами 46град.42'46,4" північної широти та 36град.47'39,3" східної довготи, далі до точки з координатами 46град.39'10,8" північної широти та 36град.43'44,7" східної довготи, далі до точки з координатами 46град.38'24,6" північної широти та 36град.43'24" східної довготи, далі до точки з координатами 46град.37'9,7" північної широти та 36град.43'58,4" східної довготи, далі до точки з координатами 46град.36'46,7" північної широти та 36град.45'58,4" східної довготи, далі до точки з координатами 46град.37'26,4" північної широти та 36град.47'44,5" східної довготи, до точки урізу води з координатами 46град.38'15,4" північної широти та 36град.46'37,2" східної довготи площею 4146,57 гектара.

Території природно-заповідного фонду, що входять до складу НПП "Приазовський"[ред. • ред. код]

Нерідко, оголошенню національного парку або заповідника передують створення одного або кількох об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення. В результаті, великий НПП фактично поглинає раніше створені ПЗФ. Проте їхній статус зазвичай зберігають.

До складу території Приазовського національного природного парку входять такі об'єкти ПЗФ України:

Ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Коса Федотова»

Ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Сивашик»

Ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Заплава р. Берда»

Гідрологічний заказник загальнодержавного значення «Молочний лиман»

Комплексна пам'ятка природи загальнодержавного значення «Верхів'я Утлюкського лиману»

Ботанічний заказник місцевого значення «Правий берег Молочного лиману»

Ботанічний заказник місцевого значення «Степовий схил Молочного лиману»

Орнітологічний заказник місцевого значення «Ташенакський под»

Ландшафтний заказник місцевого значення «Степанівська коса»

Ландшафтний заказник місцевого значення «Гирло р. Корсак»

Ландшафтний заказник місцевого значення «Оголовок Бердянської коси»

Комплексна пам'ятка природи місцевого значення «Малий та Великий Дзендзики з архіпелагом Астапіха»

Ботанічний заказник місцевого значення «Дальні Макорти»

Ботанічний заказник місцевого значення «Ближні Макорти»

Ботанічний заказник місцевого значення «Цілинна ділянка» 2 га

Ентомологічний заказник місцевого значення «Цілинна ділянка» 5 га

Стан охорони біорізноманіття

Пункт 4.2.1. Положення про Приазовський національний парк, затверджене Мінприроди України, незаконно дозволяє проведення в заповідній зоні санітарних рубок. У серпні 2014 р. в заповідній зоні парку було виявлено самовільні споруди (сонячні батареї, біотуалети, роздягальні тощо) на території «Оголовок Бердянської коси»[1].

У заповідну зону парку на острові Дзендзик підприємці організовують комерційні морські прогулянки, завозять відпочиваючих. У Бердянську багато реклами «Поїздка на безлюдний острів Дзендзик». Катери привозять людей влітку на острів кожні півгодини. На острові в день незаконно відпочиває 50-100 чоловік, кругом купи сміття, сліди багать[1].

26 липня 2015 р. Всеукраїнською екологічною лігою (Олексій Силічев), у рамках всеукраїнської компанії «Йдемо в Європу — будуємо заповідність», було проведено перевірку заповідного режиму в заповідній зоні Приазовського національного парку (острови Малий і Великий Дзендзик, заплава річки Берда). Перевіркою було зафіксовано масу порушень — на острів Малий Дзендзик з міського пляжу незаконно катерами і двома кораблями місцеві комерсанти возять пляжників, за один літній день на острові було виявлено понад 100 незаконних відпочивальників. На острові багато сміття, і повна відсутність охорони парку і аншлагів «Заповідна зона». Така ж ситуація на іншому заповідному острові — Великий Дзендзик. Тут виявлений поломаний шлагбаум, велика кількість незаконних відпочивальників при повній відсутності охорони парку і аншлагів «Заповідна зона». У заповідній зоні

«Заплава річки Берда» не було жодного аншлага «Заповідна зона» і жодного шлагбауму при в'їздах до заповідної зони. По матеріалах перевірки Київським еколого-культурним центром спрямовано матеріали до природохоронних органів[2].

Величезного збитку екосистемам нацпарку завдає браконьєрський промисел мотиля у заповідній зоні Молочного лиману за допомогою мотопомп. У 2015 р. тут працювало 5 мотопомп. Вони добувають мотиль в основному вночі. За ніч одна мотопомпа наміває до 2 т мотиля, за рік усі 5 мотопомп у заповідній зоні Молочного лиману незаконно намівають близько 3600 т мотиля, чим наноситься збиток державі (збиток за здобич 1 кг мотиля в об'єктах ПЗФ складає 461 гривню) в сумі близько 1,7 млрд гривень щорічно. Незаконно здобутий мотиль йде на продаж до Польщі. 22 березня 2015 р. запорізька самооборона затримала на Молочному лимані і знищила 2 мотопомпи по незаконній здобичі мотиля. 6-7 жовтня 2015 р. в Молочному лимані були затримані 2 браконьєрських мотопомпи, вилучено 43 мішки мотиля загальною масою понад 1 т[3].